



## **Polyanthea Sacra**

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

**Spanner, Andreas**

**Augustae Vindelicorum, 1702**

§. 3. Obligationes Christianorum. 1. Imitatio Christi. 2. Opera congruant nomini, & professioni. Aliæ obligationes, & officia. Ex Vet. Novo. Patribus, & alijs.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

communicavit. Vide quanta sit differentia inter Christum D. & homines; qui emunt, ut abjectissimos servos, & captivos, faciant; Christus D. emit nos suo sanguine, ut ad regnum nos elevant. Sylv. hic.

## Ex Patribus.

Christi estis facti, posteaquam Spiritus S. imaginem recepistis; & omnia in imagine facta sunt in vobis: quoniam Christi imagines estis. S. Cyrill. Jerof. catech. myst. 3.

Non dixit: ubi fuerit cadaver, ibi congregabuntur vultures, aut corvi: sed, volens ostendere magnificos, & regales, esse omnes, qui in Passionem Domini crederunt; proprie dixit: *ubi fuerit Corpus &c.* Orig. tr. 30 in c. 24. Matth.

In multis, magnisque dignitatibus, quibus florebat; hoc tamen ad decus, & gloriam præcipuam, ducebat; ut & esset, & diceretur Christianus: idque tanti aestimabat, ut præ hoc uno reliqua omnia in unum congeat ludi, ac nugarum, instar haberet. Erat autem Casarius, teste Gregorio, in primo Medicorum ordine apud Imperatorem in numero amicorum, S. Greg. Naz. or. in laudem Casarii fratris.

Omnes in Christo regeneratos Crucis signum efficit Reges; Sancti vero Spiritus unctio conferebat Sacerdotes; ut, præter istam specialem nostri ministerii servitutem, universi spirituales, & rationales Christi agnoscat, se regii generis, & Sacerdotalis officii, esse consortes. Quid enim tam regium, quam subditum Deo animum corporis sui esse Rectorem? Et quid tam Sacerdotale, quam vovere Domino conscientiam puram, & immaculatam pietatis hostias, de altari cordis offerre? S. Leo ferm. 3. in anniversario die assumpti ad Pontif.

Tantum contulit fidei nostræ impugnationi persequentium, ut nihil magis regium ornet principatum; quam quoddam domini Mundi, membra sunt Christi. Non tam gloriantur, quod in imperio geniti; quam gaudent, quod in Baptismate sunt renati. S. Leo ferm. 6. in solen. Nat. Dom.

Oleum ideo ad Baptismum adhibetur: quia unctioem nostram designat, Christosque nos efficit; ac Dei misericordiam per spiritum Sanctum nobis pollicetur. S. Jo. Damasc. l. 4. c. 10.

Christianus sum, frater Christi sum. Si sum, quod dicor; hæres sum Dei, coheres autem Christi. S. Bern. l. 1. 5. in Cant.

In uno quolibet spiritualiter nascitur Christus; Ecclesia autem parturit, fascisque involvit; donec Christus natus in nobis formetur; atque ita unusquisque Christi participatione Christus quodammodo efficitur. S. Andreas Casar. ferm. 11. in c. 12. Apoc.

Joannes incarceratus est quilibet Christianus existens in peccato mortali. Joannes autem interpretatur, cui facta est donatio à Deo. Cum Christianus Deus dederit tot dona, merito quilibet Christianus dicitur Joannes. Nulli creaturæ donavit Deus tantum, quantum Christiano. 2. Petri 1. 4. *maxima & pretiosa nobis promissa donavit.* S. Vinc. Ferr. l. 3. D. 3. adv.

Nomen Jesus sibi retinuit, & nobis nomen Christus communicavit; unde Credentes dicti sunt Christiani. Sylv. in Matth. 1. q. 8.

*Polyanth. Sacr. Tom. I.*

## S. III.

## Christianorum Obligationes.

## Prima

## Imitatio Christi.

QUI esse cupimus Christiani, debemus, quod Christus fecit, imitari. Tunc responderet ad fidem nominis sectatio veritatis; & credenti præmium datur; si, quod creditur, & geratur. S. Cypr. lib. de discipl. & hab. Virg.

Quid est esse Christianum, nisi Discipulum Christi, de schola Christi, militem Christi, imitatore Christi. S. Thom. Vill. ferm. D. 3. adv.

Frustra appellamur Christiani, si imitatores non sumus Christi. S. Leo. l. 5. in Nat. Dom.

Omnium vox Christum clamat; & non omnium vita Christum clamat. Haymo Dom. Septuag.

Quid est aliud esse Christianum, nisi habere cum Deo similitudinem, quatenus capit humana ratio. S. Greg. Nyss. Or. in illa verba: *faciamus hominem.*

Christianus est, qui Christum, quantum homini possibile est, imitari nititur verbis, & operibus. Joan. Climac. de inan. vitæ fuga gr. 1. c. 1.

Cujuscunque Christiani hominis vita est quædam vitæ Salvatoris nostri continuatio. Dicamus ergo: Redemptorem nostrum esse vitam vitæ nostræ, & spiritum nostri spiritus. Ex libello, cui tit. *Solus Deus.* Henrici Boudon.

## Secunda

## Opera congruant nomini, &amp; professioni.

*Hæc dicit Dominus Christo meo Cyro &c.* Jl. 45. 1. cumque plura alia ejus encomia retulisset, concludit: *Vocavi te nomine tuo, v. 4. assimilavi te, & non cognovisti me.* q. d. Ut explicat Hier. assimilavi te mihi in nomine, quod imposui tibi, & tamen adorasti idola tua, me relicto; accinxi te fortitudine magnâ ad præliandum contra hostes tuos. Applica Christiano de Ponte in Cant. Exh. 22. §. 1.

*Domine, nonne in nomine tuo prophetavimus?* Matth. 7. 22. considera, quia in nomine dicunt, non in spiritu: quia in nomine Christi multi ambulant, qui non habent spiritum Christi: ideo non ex nomine Christi agnoscendi sunt Christiani, sed de spiritu Christi. Ergo prophetant in nomine Christi, in spiritu autem diaboli. Author Imperf. hom. 19. in Matth.

*Omnis, qui confitebitur me.* Matth. 10. 32. Nisi separemur à Sæculo, non copulabimur Christo. Igitur separari necesse est à visibilibus, si volumus invisibilibus sociari; & ab homine, si Deo conjungi satagimus, non odio, sed spe conjunctionis ad melius. Sim. de Cass. l. 9. c. 23.

*Aliud centesimum, aliud sexagesimum.* Matth. 13. 23. S. Chrysol. f. 126. posteaquam granum triticisatum est in terra nostra carnis, & ad ubertatem supernam, per Dominicam fecundatum

Hh 2

datum est sepulturam; factum est, ut homo centesimum fructum suo jam debeat auctori. Olim quidem, priusquam Christus humanæ nostræ naturæ uniretur, priusquam pro nobis mortem, & sepulturam, subiret; satis foret, si homo auctori suo sexagesimum, imò trigessimum fructum afferret; nunc post tot accepta cum Christo beneficia, centesimum jam debet. Ramirez in ep. Chr. ep. 3.

*Magister, quod est primum magnum mandatum.* Matth. 22. 36 Fallax verbum; sed nec impunitum: eum vocare Doctorem, seu Magistrum, seu in aliquo superiore sibi, & non exhibere vocationis officium; nec velle fieri ad id, quod exigitur in ratione morali: quoniam multi vocant Dominum, cui subditi nolunt; multi Magistrum, cujus doctrinam despiciunt; Doctorem, cui contradicunt; mali vocant Patrem, & filiationem veram non exhibent; multi amicum, quem odiunt; multi extollunt virtutem verbis, & eidem moribus adversantur. Sim. de Cass. l. 1. c. 57.

*Dicit ille, non sum.* Jo. 18. 17. Nota, quod dicit, non sum, scilicet Discipulus ejus. S. Aug. Petrus negat Christum, cum se negat ejus discipulum. Ità & nunc non solum negat Christum, qui dicit, eum non nosse Christum; sed etiam, qui negat se Christianum. Hugo. Card. hic.

*Constituntur se nosse Deum, factis autem negant.* Tit. 1. 16 verè reatus negationis incurritur, quando bonum, quod in sono vocis auditur, in conscientia non habetur. S. Leo l. 6. in Epiph.

Existimant quidam, in eo tantum Deum negari, si in persecutione quis à Gentilibus comprehensus, se renuerit esse Christianum. Sed ecce Apostolus omnibus, quæ perversa sunt, factis Deum asserit denegari. Christus sapientia est, justitia, veritas, sanctitas, fortitudo; negatur per insipientiam sapientia, per iniquitatem justitia, per mendacium veritas, per turpitudinem sanctitas, per imbecillitatem animi fortitudo. Et quoties vincimur in vitiis, atque peccatis; toties Deum negamus. S. Hier. *Et confessus est, & non negavit.* Jo. 1. 20. Efcob. t. 2. Chr. perfec. l. 1. sect. 1. obl. 7.

Estote Christiani. Valde parum est, vocari Christianus. S. Aug. l. de 10. chord. c. 13.

Non se gloriatur Christianum, qui nomen habet, & facta non habet. S. Isidor. l. 7. c. 14.

Christiani à Christo nomen acceperunt: & operæ pretium est, ut, sicut sunt hæredes nominis, ita sint imitatores sanctitatis. S. Bern. lib. sentent.

Qui se nominant Christianos, id prius oportet ut sint, quod exigit ipsum nomen; deinde sibi eam appellationem accommodent. S. Greg. Nyss. de perfect. Christiani.

Christi nomen regem significat. Siquis nomen Christi quidem sumat; quæ verò unà cum hoc nomine considerantur, vitâ non exprimat, is nomen ementitur. Idem de profess. Christiana.

Nihil proderit nobis, Christianorum possidisse appellationem, si opera illam non sequantur. Nè fortè & illud nobis dicatur: *Si filii Abraham estis, opera Abraham faceritis.* Jo. 8. 39. S. Cyrill. Jerol. catech. 7.

Omninò nihil prodest, nomen sanctum habere sine moribus: quia vita, à professione discordans, abrogat illustres tituli honorem, per indignorum actuum vilitatem. Salvian. de provid. div. l. 3.

Nomen nostrum magnum est. Hòc nomine nihil majus, nihil excellentius. Dicimur enim Christiani à Christo. Quid amplius creaturæ potuit deferre, quam Creatoris sui nomine censer? si ergo convenimus nomine, convenimus & &c. Blesens. l. 6. de Nat. Corn. hic.

### Christiani alia officia, & obligationes.

#### Ex Veteri & Novo.

**Bellum Domini erit.** Ex. 17. 16. Dicamus & nos, tanquam resoluti milites Christi: bellum Domini mihi erit contra Amalec, id est, carnem, & Mundum, in æternum. Corn. hic.

**Sacrificare sacrificium justitia.** Pl. 4. 6. Sacrificium idem significat hic, ac sacrum officium. Dicit ergo David: facite Deo hoc sacrum officium, quod illi debetis. Siquidem Pater vester est; facite officium boni filii: quia Rex vester est; facite officium boni subditi: quia Juxta vester est; timete eum, ut oportet: quia vester Creator est; servite illi, & obedite, ut fideles Creaturæ. Dic homo, quæ sunt officia Dei erga te? quomodo te tractat? optimè profecto. Tuum officium erga eum quale est? nec sicut filii erga Patrem, nec subditi erga Regem, nec creaturæ erga Deum, nec sicut hominis erga vilissimum alium hominem. Diez fer. 5. in Cœna Dom.

**Populum istum formavi mihi.** Jf. 43. 21. id est: hunc populum feci mihi singulariter ad servitutem meam, & obsequium. Et in quibus maxime ei servire debet? addit statim: *laudem meam narrabit*, formavi eum, ut in me laudando occupetur. Hic est populus Christianus, qui tot beneficia à Deo accepit. Quod declarat S. Petrus 1. 2. 9. *vos autem genus electum, regale Sacerdotium &c.* Cur tot beneficia in hac Gente cumulavit? *ut virtutes annuntietis ejus, qui vos vocavit in admirabile lumen suum.* Diez Dom. Palm.

**Hic scribet manu suâ Domino.** Jf. 44. 5. id est: *Domini ego sum ita.* Sept. Arab. *hic scribet se à proprietate Domini.* Sicut enim sagæ, aliique, cum se dæmoni devovent, dant ei syngrapham, quâ se ejus esse servos profitentur; ita & Fideles scribebant olim se esse Christianos, servos Jesu Christi, uti, scribit Apostolus: *Paulus servus Jesu Christi.* Hinc baptizati dicuntur nomen dare Christo, nomenque suum, vel ipsi, vel Pastor eorum, catalogo Fidelium inscribit; quasi qui transeat in militiam Christi. Sic in nonnullis Religionibus Professi, dum faciunt vota Deo, ea manu suâ scribunt, scriptaque tradunt Superiori. Sic Martyres, vel voce, vel scripto, testantur, se esse Dei cultores, & Christianos. Aliqui ex Sept. vertunt: *inscribet manus Suae: Dei ego sum.* Olim enim milites stigma inultum, vel impressum in manu fere-

ferebant, quò se milites hujus, vel illius Ducis, esse profitebantur, uti docet Lipsius l. 1. de milit. Rom. c. 9. Sic ait Paulus: *ego stigmata Domini Jesu in corpore meo porto.* Gal 6. 7. Sic & Anti-Christus faciet asecelas suos suum characterem gestare in dextera. Apoc. 13. 16. Et sic Fideles etiamnum in annulis, & armillis manuum, gestant cruces, aut icunculas Christi; quibus se Christi servos fatentur. Imò primis Ecclesie temporibus multi Christiani non in annulis, sed in carne, candentibus notis, nomen Jesu, aut signum crucis, curabant sibi inuri, ut Procopius veteris auctor hic ait. Alii ex Hebræo legunt: *in scribet manum suam Domino.* Inscribet, id est, consignabit aut consecrabit. Sic manus suas consecrant Domino, qui eis assidue operantur bona opera ad Dei gloriam; aut qui templis, altaribus, domibus, libris, aliisque operibus suis, inscribunt D. O. M. vel Deo sit laus & gloria! Corn. hic.

*Quare quasi colonus etc.* Jer. 14. 8. Tropolog. Christus, & Christiani, sunt coloni. (Colonus est, qui agrum alienum pretio conduxit, ut eum colendo, fructus colligat unius anni) 1. Quia Christus è cælo in terram, quasi alienam, venit; & nos è cælo animam accepimus: unde & cælum nobis patria est, terra verò exilium. 2. Quia licet Christus terræ esset Dominus, & veniret in propria, sui tamen eum, quasi peregrinum, non receperunt. 3. Quia caducis terræ bonis non est usus, nisi ad necessitatem quasi peregrinus; non habuit, ubi caput reclinet non propriam domum; sed Marthæ, & aliorum, hospitium: ut doceret nos, iis uti, non frui, & supernam patriam inquirere, ut ipse mox ad cælum rediit. Corn. hic.

*Quatuor facies uni etc.* Ezech. 1. 6. Religiosus, imò quilibet Christianus, quadrifacialis sit. Habeat faciem aquilæ in templo, faciem hominis in domo; bovis in cella, & officina; leonis in foro, & caltris. In orando sit aquila, in conversando homo, in laborando bos, in dimicando leo. Cor. hic.

*Magnificat anima mea Dominum.* Luc. 1. 46. Magnificas Deum, qui dignè juxta Deum ambulat; vocatus Christianus, non attenuans nomen, & dignitatem Christi, faciendo quod non oportet; nec magnificans, operando magna, cœlestiaque opera. Theophylactus hic.

### Ex Patribus, & aliis.

Quid utile fuerit, dic obsecro, arbori, quæ in summum se extendit, & foliis frondet, & fructu careat? sic & Christiano non proderunt recta dogmata, si vitam suam non benè instituat. S. Chrysost. t. 1. hom. 13. in Gen.

Idcirco nos ille elegit; ut simus quasi luminaria; ut veluti fermentum evadamus; ut Magistri cæterorum efficiamur; ut velut angeli cum hominibus conversemur in terris; ut tanquam viri cum infantibus pueris, quasi spirituales cum animalibus: ut ex contubernio nostro ingentia illi lucra conquirant; ut semina simus; ut fructum lætissimum afferamus. Nihil opus esset verbis,

si in hunc modum virtutis probos actus proferremus. -- Nemo profectò Gentilis esset, si ipsi, ut oportet, Christiani esse curaremus &c. S. Chrysost. hom. 10. in c. 3. Thessal.

Quemadmodum incus aliqua, licet quòdam malleò semper verberetur; non tamen dat tergum, neque concavitatis formam in se recipit; sed eadem semper manet, sibi que similis: sic & qui verum se vult gerere Christianum, inter diversas tribulationes, atque tentationes; sive extrinsecus ab hominibus illatas contumelias, persecutiones, damna, aut aliqua ejusmodi; sive intrinsicè à spiritibus immundis inductas angustias diversissimas: unus, & idem maneat oportet, fortiter quæcunque obvenientia perferens. S. Ephrem de fide.

Lex vetus ad externum tantum hominem spectabat: Christus autem ad internum mentis aciem conjiciebat: veluti tempore illò jam præsentem, quò crux rebus illis typicis, & corporalibus, finem impostura erat: quò nimirum Christi Fideles vitam posthac ita instituant; corpore depositò, in merum spiritum transirent. Victor Anuloch. ad c. 7. Marci v. 15.

Christianismus est imitatio divinæ naturæ. Christianismi professio est, ut homo reducat ad pristinam & antiquam felicitatem. S. Greg. Nyss. de Profess. Christ.

Quærit fortassis aliquis, quid sit istud; quòd nunc plus exigit Deus à Christianis, per Evangelium, quam à Judæis ante per Legem? aperta istius rei ratio est: ideo enim majora nunc Domino nostro solvimus, quia majora debemus. Hebræi habebant quondam umbram rerum, nos veritatem; Judæi fuerunt servi, nos adoptivi; Judæi acceperunt jugum, nos libertatem; Judæi maledictum, nos gratiam; Judæi literam interficientem, nos gratiam vivificantem; Judæi servus Magister missus est, nobis Filius; Judæi per mare transferunt ad eremum, nos per Baptisma introimus in regnum; Judæi manna manducaverunt, nos Christum; Judæi carnes avium, nos Corpus Christi; Judæi pruinam cæli, nos Corpus Dei. Salvian. l. 2. ad Eccles. Catholicam.

Nihil sapientior, nullus cautior apud Christianos respondendi modus contra diabolum: quidquid aggarriat, quidquid nesciat; hæc una responsio sit Fidelis animæ: Christiana sum. Jo. Gerson tr. 8. super magnificat.

### Christiani Probi, & boni.

Vide tit. Sancti.

### §. VI.

#### Christiani mali.

#### Blasphemant nomen Dei, & Christi.

**N**omen Dei per vos blasphematur, inser Gentes Rom. 2. 24. Nimirum quia verus, & legitimus Deus est ille, quem cultores ejus non solum venerantur, sed etiam pro viribus imitantur. Hinc Gen. 1. 27. *ad imaginem, & similitudinem Dei, factum hominem, narratur.* hoc est, factus est ad imitandum, & refer-

Hh 3

ren-